TUKES
TURVATEKNIIKAN KESKUS

TIEDOTE

Julkaistavissa 19.1.2005

TULISIJAT JA SAVUHORMIT AIHEUTTAVAT JOKA VIIDENNEN RAKENNUSPALON

Tulisijat aiheuttivat vuonna 2003 yhteensä 490 rakennuspaloa. Vuoden 2002 selvitykseen verrattaessa tulipalot eivät ole vähentyneet. Kaikista rakennuspaloista edelleen noin joka viides aiheutuu tulisijasta tai savuhormista. Suurin osa tulisija- ja savuhormipaloista olisi kuitenkin ennaltaehkäistävissä, koska palot johtuvat pääsääntöisesti tulisijojen ja hormien heikosta teknisestä kunnosta sekä ihmisten huolimattomuudesta ja virheellisestä toiminnasta.

Turvatekniikan keskus (TUKES) selvitti viime vuonna tulisijojen aiheuttamien tulipalojen lukumääriä, vahinkoja ja syttymissyitä. Selvityksen perusteella voidaan todeta Suomen tulisijojen ja hormien kunnon olevan kyseenalainen tai jopa huono.

Tulisija- ja savuhormitulipaloja tarkasteltaessa riskin mukaan merkittävin syy tulipaloihin ja niissä aiheutuviin vahinkoihin on halkeama hormissa tai tulisijassa. Halkeamat aiheuttavat suurimmat keskimääräiset rakennusvahingot. Keskimääräinen halkeamasta johtuvan yhden tulipalon vahinko on noin 25 000 euroa. Vahingot kasvavat suuriksi, koska halkeamasta lähtevät tulipalot on vaikea sammuttaa ja havaita ajoissa.

Valtaosa tulisija- ja hormipaloista aiheutuu tulisijan tai hormin rikkoontumisesta sekä ihmisen omasta toiminnasta. Tulisijan tai savuhormin käytössä tehdään usein virheitä, jotka johtavat tulipaloon. Esimerkiksi tuhkaa käsitellään huolimattomasti tai tulisijan lähellä pidetään helposti syttyviä esineitä. Joskus syynä ovat myös virheet tulisijan asennuksessa.

TUKES vastaa Suomessa tehdasvalmisteisten tulisijojen vaatimustenmukaisuuden valvonnasta. Laaditun selvityksen tiedot on kerätty sisäasiainministeriön pelastusosaston ylläpitämästä pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastointijärjestelmä Prontosta. Koko selvitys on luettavissa TUKESin nettisivuilta www.tukes.fi tämän tiedotteen liitteenä.

Lisätietoja: Mikko Törmänen, projektipäällikkö, TUKES, (09) 616 7512, 040 835 9734

Liite Tulisija- ja savuhormipalojen ennaltaehkäisy

Tulisija- ja savuhormitulipalojen ennaltaehkäisy

Seuraavassa on esitetty kymmenen ennaltaehkäisykeinoa, joilla tulisijoista tai savuhormeista aiheutuvia tulipaloja pystytään vähentämään:

1) Erilaiset tekniset viat ovat yleensä ennakolta nähtävissä. Asennusvaiheen viat ja asennusvirheet havaitaan, jos tulisijat ja savuhormit tarkastetaan käyttöönotettaessa. Käyttöönottotarkastuksen voi suorittaa paikallinen pelastusviranomainen palotarkastuksen yhteydessä tai nuohooja.

2) Tulisijan säännöllinen kunnossapito ja kunnon tarkistaminen estää merkittävän osan teknisistä vioista ja tulisijan tai hormin rikkoutumisesta aiheutuvia tulipaloja. Nuohoojan tekemässä vuosittaisessa tarkastuksessa havaitaan erilaiset kulumisesta aiheutuneet viat ja rikkoutumiset. Nuohoojan antamat korjausmääräykset ja kehotukset tulee toteuttaa välittömästi.

3) Tulisijojen ja savuhormitulipalojen ennaltaehkäisyssä korostuu ulkopuolisen ammattilaisen tekemä tarkistus, mutta omatoiminen tulisijan kunnon tarkkailu ja oikea käyttö ovat tärkeimmät ennaltaehkäisyn toimenpiteet.

- Tulisijaa ei saa jättää vartioimatta lämmityksen aikana.
- Tulisijan ja hormin kuntoa on tarkkailtava (tulisijan ja hormin veto-ominaisuus, halkeamat, nokeentuminen yms.)
- Tulisijassa saa polttaa vain käyttöohjeiden mukaista polttoainetta. Roskien poltto on tulisijassa kielletty.
- Tulisijan omistajan tulee huolehtia, että kaikki tulisijan käyttäjät osaavat käyttää tulisijaa ja he tiedostavat tulisijaan liittyvät riskit.

4) Tuhka varaa lämpöä hyvinkin pitkään. Tuhka on varastoitava palamattomaan astiaan ja tuhkan varastoinnissa on huomioitava tuhkaan liittyvät riskitekijät. Tuhkan on annettava jäähtyä riittävän pitkään tulisijassa ennen varastointia (jopa vuorokausi)

5) Tulisijoja on käytettävä tulisijan käyttöohjeiden mukaisesti tai tulisijan tekijän (esim. muuraajan) ohjeiden mukaan.

6) Tulisijan tekijän tulee olla asiaan perehtynyt ammattilainen.

7) Nykyisin tulisijojen ja savuhormien palotarkastuksissa on kuntakohtaista vaihtelevuutta. Jossain kunnissa tulisijat ja savuhormit tarkistetaan perusteellisesti yhteensopivuuden, asennuksen, rakenteen ja kunnon suhteen. Palotarkastusten sisältöä ja toimintaa tulisi yhtenäistää koko maassa. Tulisijojen kunto ja kunnossapito tulisi varmentaa tarkastuksen yhteydessä. Samoin tarkastuksessa pitäisi painottaa tulisijojen käyttäjien turvallisuustietoisuuden kehittymistä neuvonnan avulla.

8) Tulisijojen ja savuhormien rakennusluvan ehtoisuudessa on kuntakohtaisia eroja. Kaikissa kunnissa ei nykyisin vaadita rakennusluvan mukaista ilmoittamiskäytäntöä tulisijan tai savuhormin asentamisen yhteydessä. Tästä johtuen rakennusvalvonta ja sitä kautta pelastusviranomaiset eivät voi puuttua tulisija- ja hormirakenteen suunnitteluun. Ulkopuolisen tarkastuksen puuttuessa suunnittelu- ja asennusvirheet jäävät huomioimatta. Ilmoittamiskäytännön laajentaminen koskemaan kaikkia kuntia mahdollistaisi ulkopuolisen valvonnan ulottumisen kaikkiin tulisijojen ja hormien suunnitteluun ja asentamiseen, jolloin suunnittelu- ja asennusvirheistä johtuvat tulipalot vähentyisivät.

9) Tulisijojen ja hormien rakennetta suunniteltaessa tulisi tulisijojen ja savuhormien ympäristö huomioida kokonaisuutena. Tulisijojen ja savuhormien läheisyydessä ei pidä käyttää palavia rakennusosia, esimerkiksi puuseiniä, vaikka ne ovat suojaetäisyyden ulkopuolella. Kokonaisuutta suunniteltaessa tulee ottaa huomioon tulisija tai hormin mahdollinen vikaantuminen, esimerkiksi halkeaminen.

10) Kevythormien, esimerkiksi metallisten savuhormien tuotetestaamista tulisi laajentaa nykyisestä, koskemaan hormien pitkäkestoista kuumuuden kestävyyttä. Jotkin metallihormit ovat aiheuttaneet tulipaloja, jotka ovat johtuneet hormeissa käytettävän eristyksen sintraantumisesta eli tuhoutumisesta pitkäkestoisen lämpökuorman vaikutuksesta. Pitkäkestoisen lämmityksen aiheuttamaa lämpörasitusta ei tarvitse nykyisin testata eurooppalaisten tuotestandardien mukaan, kun tuotetta toimittaa markkinoille.